

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-95-16, тел./факс: 255-95-33

№ 04-25/03-716

" 4 " листопада 2018 р.

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я розглянув на своєму засіданні 3 липня 2018 року (протокол № 91) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», реєстр. № 8464, поданий народними депутатами України О.Богомолець, О.Мусієм, А.Шипком, О.Біловолом, І.Констанкевич, Т.Бахтеєвою, А.Антонищак, Є.Рибчинським, Ю.Савчуком, В.Дубілем, О.Бакуменком, А.Вітком, І.Сисоєнко, О.Кириченком, І.Шурмою, К.Яринічем, В.Королем, С.Березенком, Б.Матківським, О.Колгановою, П.Дзюбликом (далі – законопроект р.№ 8464).

Законопроект визначає основні принципи, загальні правові, економічні та соціальні основи забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя на території України, обов'язки та відповідальність державних органів та органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб у цій сфері, регулює їх правовідносини, встановлює правові та організаційні засади здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя.

Запропоновані законодавчі новели усувають прогалини у законодавчому регулюванні правовідносин у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, законодавчо закріплюють повноваження центральних органів виконавчої влади та їх діяльності у цій сфері відповідно до прийнятої в 2014 році постанови Кабінету Міністрів України № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», якою реорганізовано Державну санітарно-епідеміологічну службу, та створюють законні підстави для передачі/здійснення/виконання органами- правонаступниками функцій у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, що належали до повноважень Державної санітарно-епідеміологічної служби.

Як зазначається у пояснювальній записці, запропонована нова редакція Закону України «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя» є невід'ємною складовою частиною законодавства про громадське здоров'я, яке нині формується Урядом, зокрема у реалізації двох з десяти функцій громадського здоров'я, а саме: функції моніторингу та реагування на небезпеки для здоров'я та надзвичайні ситуації і захисту здоров'я, включаючи забезпечення безпечності середовища життєдіяльності, умов праці, харчових продуктів та інші детермінанти.

Він базується на принципах пріоритетності збереження здоров'я людини та безпечності середовища її життєдіяльності у порівнянні з економічною вигодою від будь-якої господарської діяльності та торгівлі, гарантування національної безпеки та розумного і зрозумілого державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, що можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя.

З огляду на те, що державна політика сьогодні спрямована на мінімізацію втручання держави і її посадових осіб у діяльність бізнесу, законопроектом р. № 8464 запропоновано перенесення відповідальності за результати діяльності, у тому числі за забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, від дозвільних та контролюючих органів на самих суб'єктів господарювання, децентралізація державного управління і надання більших повноважень органам влади на місцях.

Крім того, законопроектом усувається конфлікт інтересів у сфері санітарно-епідемічного благополуччя, який полягав у тому, що один і той же орган влади здійснював регламентуючу функцію на підставі створених регулюючих документів, видавав дозволи на господарську діяльність і одночасно здійснював контроль за дотриманням вимог цих документів та умов дозволів.

З метою визначення чіткого переліку наглядових (контрольних) функцій та повноважень органів державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, що можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення, усунення подвійного контролю з одного й того ж питання, мінімізації переліку документів дозвільного характеру, а також забезпечення прозорості процедур їх отримання законопроектом р. № 8464 вносяться зміни до 47 законів України.

Запропонована законопроектом р. №8464 нова редакція Закону України «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя» фундаментально змінює підходи до забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, розбудовуючи та створюючи нову цілісну сучасну систему забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя на території України, спрямовану на збереження здоров'я населення та безпечного середовища життєдіяльності людини на основі комплексного підходу - єдине здоров'я.

Ним визначені:

заходи щодо забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя та наукове, кадрове та інформаційне забезпечення у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя;

фінансове забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя;

органи державного управління у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, їх повноваження та шляхи державного регулювання у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя;

права та обов'язки суб'єктів господарської діяльності та громадян;

порядок державної реєстрації небезпечних факторів, об'єкт епідемічного ризику, медико-санітарної регламентації та експертизи об'єктів щодо виконання вимог безпеки для здоров'я і життя людини.

Також законопроектом р. № 8464 регулюються питання утворення надзвичайної протиепідемічної комісії. З метою оперативного вирішення

питань із запобігання загроз санітарно-епідемічному благополуччю, запобігання виникненню і ліквідації епідемій особливо небезпечних, небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та радіаційних уражень людей Кабінетом Міністрів України утворюється Державна надзвичайна протиепідемічна комісія, яка є постійно діючим органом, що здійснює оперативний контроль і координацію діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності і громадян щодо запобігання виникненню і ліквідації особливо небезпечних, небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та радіаційних уражень людей, подає обов'язкові до виконання усіма органами влади, суб'єктами господарської діяльності та громадянами рекомендації щодо заходів з усунення їх причин та ліквідації наслідків, надання медичної допомоги постраждалим.

Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міською держадміністрацією утворюються регіональні надзвичайні протиепідемічні комісії.

Законопроектом р. № 8464 запроваджується декларативний принцип у сфері санітарно-епідемічного благополуччя, згідно з яким суб'єкт господарської діяльності має право на провадження господарської діяльності або видів господарської діяльності, які відносяться до середнього ступеню ризику для санітарно-епідемічного благополуччя, на підставі обов'язкового подання декларації про виконання вимог безпечності для здоров'я людини без отримання документу дозвільного характеру. Подання декларацій здійснюється суб'єктами господарської діяльності у відповідності до закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

Надалі державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог санітарного законодавства у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя, здійснюється органами державної влади у віднесеній до їх відання сфері господарської діяльності відповідно до вимог закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Законопроектом р. № 8464 передбачено також можливість здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у разі:

порушення вимог щодо безпечності об'єкта високого ступеню ризику для здоров'я людини визначених у висновку експертизи;

виникнення захворювання людей (спалаху хвороби), спричиненого порушенням дотримання/виконання суб'єктом господарювання вимог щодо безпечності об'єкта для здоров'я людини визначених у декларації або висновку експертизи;

інших випадках, визначених законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Важливим є те, що в усіх випадках захворювання людей (спалаху хвороби), спричиненого порушенням вимог санітарного законодавства до позапланових заходів державного нагляду (контролю) залучається центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

Інші позапланові заходи державного нагляду (контролю) центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику та здійснюють державний нагляд (контроль) у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя або їх територіальними органами здійснюються за рішенням Державної надзвичайної протиепідемічної комісії при Кабінеті Міністрів України або територіальної надзвичайної протиепідемічної комісії, відповідно, у випадках:

надзвичайної події в сфері громадського здоров'я (санітарно-епідемічного благополуччя);

загрози санітарно-епідемічному благополуччю;

встановлення на/у об'єктах високого ступеню ризику відповідним державним органом порушення вимог санітарного законодавства, яке створює загрози санітарно-епідемічному благополуччю та потребує комплексної перевірки стану середовища життєдіяльності людини на певній території та/або об'єкті;

інших ситуацій, які призвели чи можуть призвести до тривалого та суттєвого погіршення параметрів середовища життєдіяльності людини.

Законопроектом р. № 8464 передбачено проведення Міністерством охорони здоров'я України разом з іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування епідеміологічного нагляду (спостереження) з метою вивчення, оцінки і прогнозу санітарно-епідемічної ситуації, виявлення причинно-наслідкових зв'язків між станом здоров'я населення та впливом на нього факторів середовища життєдіяльності, розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні проводиться. За отриманими даними епідеміологічного нагляду (спостереження) формується база даних про стан здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини – інформаційний фонд стану громадського здоров'я, який є відкритою інформаційною базою даних, що розміщується на сайті МОЗ України.

Законопроектом р. № 8464 також визначено порядок повного або часткового зупинення виробництва та/або обігу продукції, виконання робіт, надання послуг, у разі невідповідності їх вимогам медико-санітарних нормативів та правил, та передбачено адміністративну та кримінальну відповідальність і фінансові санкції за порушення вимог санітарного законодавства, а також можливість відшкодування юридичними та фізичними особами заподіяної шкоди (завданих збитків).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило до змісту законопроекту зауваження і пропозиції, про що детально йдеться у висновку Головного управління № 16/3-450/8464/138957 від 2 липня 2018 року, що додається.

За результатами розгляду проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», реєстр. № 8464, поданий народними депутатами України О.Богомолець, О.Мусієм, А.Шипком, О.Біловолом, І.Констанкевич, Т.Бахтеевою, А.Антонищак, Є.Рибчинським, Ю.Савчуком, В.Дубілем, О.Бакуменком, А.Вітком, І.Сисоєнко, О.Кириченком, І.Шурмою, К.Яринічем,

В.Королем, С.Березенком, Б.Матківським, О.Колгановою, П.Дзюбликом, Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його у першому читанні за основу.

Проект відповідної постанови додається.

Співдоповідачем із зазначеного питання при розгляді його на пленарному засіданні Верховної Ради України пропонується визначити – Голову Комітету, народного депутата України Богомолець Ольгу Вадимівну.

Додаток: на 9 арк.

Голова Комітету

О.В.Богомолець